Vltava z ptačí perspektivy

Stačí poodejít jen pár desítek kroků na odbočku ze žluté turistické značky, která vede okrajem Suchdola, a ocitnete se na romantické vyhlídce na údolí Vltavy. Řeka tu během čtvrtohor vyhloubila hluboký kaňon. Kdybyste na tomto místě stanuli před milionem let, potřebovali byste potápěčské vybavení a vrtnou soupravu, protože tehdy Vltava tekla ještě o dvacet až třicet metrů výš. Na vyhlídce je umístěna tabule naučné stezky Roztocký háj - Tiché údolí, a přesto, že ji už jakýsi homo non-sapiens poničil, dočetli jsme se, že řeka tehdy protékala úrovní dnešních Lysolají, kde uložila svou nejvyšší štěrkopískovou terasu. Terásky si rozmarně tvořila po etapách, které trvaly vždy desetitisíce let. Někdy se koryto prohlubovalo, voda se zařezávala do skály, jindy zase ukládala štěrky a písky. Na místě vyhlídky je úroveň suchdolské terasy, druhé nejstarší.

Řeka postupně obnažila starší horniny, které se usadily na dně tehdejšího oceánu před více než 600 miliony let. Mezi Trójou a Kralupy to je sled střídajících se drob a břidlic s velkými tělesy silicitů (buližníků). Tento sled přerušují žilné vyvřeliny - bazalty, tonalitové, křemenné a pravé porfyrity. Tyto horniny podléhají větrání rozdílně, a proto vznikají vystupující hřebeny skal střídané roklemi.

Říční údolí v krajině mají výjimečný význam. Do ploché krajiny vnáší rozmanitost, umožňuje šíření rostlin a živočichů – vodních rostlin přímo v toku, vlhkomilných druhů na periodicky přeplavovaných náplavech a skalních a teplomilných druhů na strmých svazích. Mluví se o říčním fenoménu nebo také o „ponořených horách“. Skalnatý kaňon dolní Vltavy od Prahy po Kralupy je jedinečným stanovištěm pro vzácné druhy skalní květeny a zvířeny a tvoří spojnici mezi teplomilnou vegetací vápencového Českého krasu a bazaltovými vyvřelinami Českého středohoří.

Společenstva strmých skalnatých svahů tvoří tep-

lomilné křoviny s hlohem, růžemi, dřínem, jeřábem mukem, dubem zimním a místy s višní křovitou. Na mírněji skloněných skalních výstupech roste společenstvo trýzelu škardolistého a kostřavy walliské s mnoha reliktními druhy mochen, šalvěje, mateřídoušek, kavylů, chlupáčků apod. Strmé srázy břidlicových skal také mají své speciální obyvatele, jako je kostřava přitvrdlá a tařice skalní. Na buližnících najdeme naopak pouze vřes a metličku křivolakou.
Pokud jde o živočichy a jiné bytosti, možná tu potkáte vílu, ale určitě některé vzácné druhy hmyzu, třeba pestře zbarveného střevlíčka, nápadného samečka pavouka stepníka rudého, modrou a ohnivou zlatěnku. A v každém případě je to zajímavé místo, které láká k posezení, zamyšlení nebo jen ke kochání se pohledem na hluboké údolí.

luk, foto autorka
schéma www.prazskestezky.cz

Schéma vltavských teras

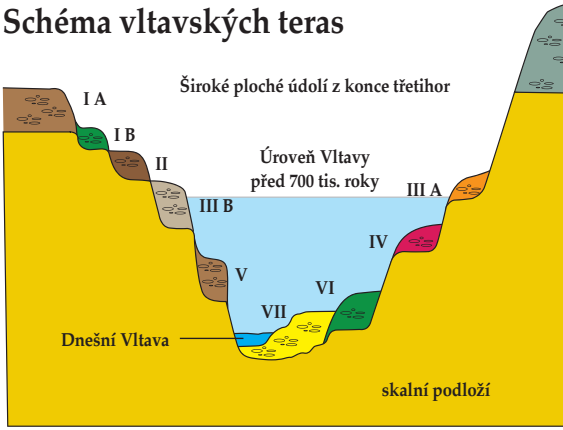
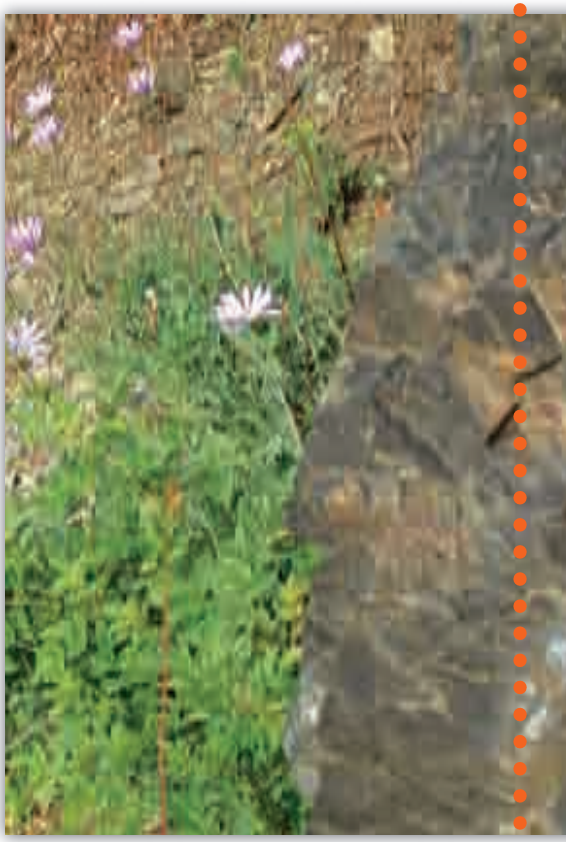
IA lysolajská
IB suchdolská
II pankrácká
IIIA kralupská
IIIB vinohradská
IV letenská
V dejvická
VI veltruská
VII maninská
říční nánosy